

Beeldende opdracht

Duur van de les: 60 min

Inleiding

Street art is overal om ons heen. Deze les gaat over het onderscheiden van wanneer street art volgens de leerling gezien wordt als vandalisme en wanneer als verbetering van het straatbeeld. Wettelijk gezien is graffiti ten alle tijden vandalisme, maar is dat naar mening van de leerlingen ook terecht?

De aanleiding voor het onderwerp "street art vs. Vandalisme" is een project Streetwise geleid door Aldo Kroese en Oskar Maarleveld. In het project maakt iedere groep een educatief filmpje en een les voor middelbare scholieren over dit onderwerp.

De leerlingen weten wat graffiti is. Uit het onderzoek wat wij hebben gedaan naar de doelgroep bleek een groot deel van de leerlingen niet te weten wat er allemaal onder street art valt en het grootste gedeelte was nog nooit in aanraking gekomen met het maken van straatkunst.

Deze opdracht gaat dat veranderen. Als intro wordt het educatieve filmpje getoond. Vervolgens gaan de leerlingen erop uit om foto's te nemen van street art. Hiermee ze laten zien wanneer ze vinden dat street art een verbetering is en niet moet verdwijnen uit het straatbeeld of wanneer het vandalisme betreft en beter weg kan worden gehaald. Daarna verzamelt de groep zich binnen en wordt kort overlegt wat ze hebben gezien en is opgevallen.

Als aanvulling hebben we een creatieve praktijkopdracht bedacht waarin ze een stencil maken met een eigen tag, een soort snelle handtekening/bijnaam. De leerlingen doen alleen het ontwerp en de voorbereidingen in de les. Het is natuurlijk aan henzelf of ze het buiten uit willen voeren.

Leerdoelen

- De leerling leert zijn mening vormen over straatkunst, hij/zij leert in praktijk om argumenten te ordenen en een onderwerp bediscussiëren.
- De leerling kan benoemen wat het onderscheid is tussen een tag, een throw-up en een piece.
- De leerling leert hoe een tag door middel van een stencil gemaakt wordt.

Beschrijf de uitgangspunten

Zonder dat de leerlingen het beseffen, is graffiti overal om ons heen. Op bijvoorbeeld treinen, metro's, tramlijnen, bruggen, straatmeubilair en viaducten. Het gaat erom dat de leerlingen de omgeving leren zien en daarover een mening vormen.

De theorie gaat over het kunnen onderscheiden van tag, throw-up en piece. In het filmpje wat vooraf wordt afgespeeld wordt uitgelegd dat graffiti een vorm van vandalisme is volgens de wet. Maar ook wat voor een mooie toevoeging kan brengen en bij kan dragen aan de leeromgeving.

Tot slot een creatief onderdeel in de les waarbij de leerling een tag ontwerpt en in een stencil verwerkt. Hiervoor moet de leerling overweg kunnen maken met een stanleymes. Daarbij moeten ze voorzichtig te werk gaan en ten alle tijden een snijmat onder hun werkstuk gebruiken.

Street art

Onder street art valt ook alle aangebrachte kunst die niet bij het klassieke graffitibeeld behoren. Zoals stickers, sjablonen en wildbreien.

Vandalisme

Het moedwillig beschadigen of vernietigen van objecten die toebehoren aan iemand anders.

Tags

Basis van graffiti en snelle krabbel waarmee je jouw naam schrijft/symboliseert.

Throw Up

Letterlijk het erop gooien. Graffiti die snel is gemaakt, transparant gespoten en niet per se binnen de lijnen.

Piece

Een uitgewerkt graffiti waaraan zichtbaar is dat de artiest ruim de tijd had om het te maken, daardoor netjes afgewerkt met zichtbaar oog voor details.

Stencil-graffiti

Het is een handgesneden sjabloon. Dit het onderdeel als voorbereiding van de graffiti/tag.

Beschrijving opdracht

De leerlingen, verdeeld in tweetallen, gaan erop uit om foto's te nemen van street art, waarmee ze hun mening laten zien wanneer street art een verbetering is en daarom niet moet verdwijnen uit het straatbeeld of wanneer het vandalisme betreft en beter weg kan worden gehaald. Na een kwartier komen de leerlingen weer bij elkaar en kunnen ze met een ander groepje een paar minuten overleggen over hetgeen ze hebben gezien en waarom bepaalde street art wel of niet moet blijven. Vervolgens wordt de uitkomst van een paar groepjes klassikaal besproken en gaan we door naar de hoofdpdracht.

De resterende tijd gaan de leerlingen hun eigen stencil maken met hun eigen tag. Allereerst maken alle leerlingen enkele ontwerpen voor een eigen tag. Vervolgens schetst elke leerling de gekozen tag met een zwarte marker op A4 formaat. Vervolgens wordt er doorzichtig zeil (stencil) van plastic overheen gelegd en kunnen ze hun tag overtrekken. Als laatste wordt de tag uitgesneden met een stanleymesje.

De eisen

De praktische eisen waar de leerlingen aan moeten voldoen zijn hieronder benoemd.

Tussen- en eindproducten

Als tussenproduct leveren de groepjes, bestaand uit tweetallen, twee voorbeelden van iets wat ze zien als straatkunst en enkele foto van vandalisme.

Individueel levert de leerling twee schetsjes in op twee A4tjes en laat de ontwerpen zien van hun zelfbedachte tag.

Als eindproduct levert de leerling apart een stencil in die is overgetrokken van het gekozen ontwerp en uitgesneden met een mesje.

Materiaal/ programma's

De leerlingen werken met tekenmaterialen, bestaand uit potloden, gummen, A4 papiertjes of uit de dummies (tekenboeken), zwarte stiften. Ook maken ze gebruik van stanleymesjes, snijmatten en stencils.

Door de materiaalkeuze van het stencil, kunnen ze voor het zetten van de tag vaker hetzelfde stencil gebruiken. Omdat de prijs in verhouding hoog kan zijn hebben we een alternatief bedacht.

Het doorzichtig plastic zeil kan vervangen worden door stevig karton. Dan maakt de leerling direct zijn tag op het karton en deze wordt vervolgens op dezelfde wijze uitgesneden. Het nadeel van het karton is dat de tag minder lang meegaat omdat de verf het karton slap maakt en laat buigen. Als de kartonnen tag vaker gebruikt wordt, wordt de kwaliteit van de afdruk minder. Voor eenmalig gebruik is de kwaliteit echter prima.

Verder zijn bij deze les zijn geen verplichte programma's die de leerling moet gebruiken. Wel mogen ze voor inspiratie gebruik maken van de schoolcomputers of eigen laptop. Verder hebben ze een camera of telefoon nodig om street art vast te leggen.

Beoordelingscriteria

Het gemaakte werk wordt op de volgende drie punten beoordeeld:

Als tussenproducten

- Twee ingeleverde twee foto's in van straatkunst. Eén van een verbetering en één als vorm van vandalisme.
- Twee ontwerpen van een zelfbedachte tag.

Als eindproduct

- *Het stencil van de zelfontworpen tag.*

Bij deze producten worden beoordeeld op creativiteit en originaliteit.

Benodigheden

Materiaal en/of faciliteiten per leraar:

- Achtergrondinformatie over street art
- Het educatieve filmpje
- Beamer of digibord

Materiaal en/of faciliteiten per leerling:

- Potloden
- Gum
- A4 papier of Dummy (tekenboek)
- Zwarte stift
- Stanley mesje
- Snijmat
- Stencil-graffiti A4
- Camera/telefoon
- Lesbrief

Is street art kunst of vandalisme? Zeker is dat straatkunst overal om ons heen te vinden is. In treinen, metro's, tramlijnen, bruggen, straatmeubilair en viaducten. Je kom wel ergens een vorm van straatkunst tegen. De meeste van ons zijn zichzelf hiervan niet bewust en daarom gaan we eerst op onderzoek uit.

Daarna gaan we ervaren wat allemaal bij street art komt kijken. Zo leren we verschillende vormen van street art herkennen en gaan we een eigen tag ontwerpen en voorbereiden. De uitvoering daarvan is geheel aan jullie.

Gemaakt door Banksy

Leerdoelen voor de les:

- Een mening vormen over straatkunst, aan de hand van de gevonden straatkunst, en deze bespreken in de les.
- Leert termen kennen die gebruikt worden binnen street art. Kan bijv. het verschil uitleggen tussen een tag, een throw-up en een piece.
- Creatief bezig zijn met het ontwerpen en maken van een eigen tag.

De opdracht

In tweetallen gaan jullie op zoek naar straatkunst in de omgeving. Doel is om in 15 minuten een foto te maken van street art wat jullie een verbetering vinden van het straatbeeld of eerder een vorm van vandalisme. Daarna wordt dit besproken in de klas.

Na straatkunst te hebben bekeken, gaat iedereen een eigen tag maken, een soort snelle handtekening of bijnaam. Eerst worden twee schetsen gemaakt op A4-formaat. Deze schetsen mogen ook gemaakt worden in de Dummy (tekenboek). De beste schets wordt gekozen wordt om verder uit te werken. Op de schets leg je een doorzichtig vel en trek je met zwarte stift de lijnen over. Daarna plaats je een snijmat onder het stencil en snijd jij de gemaakte tag uit met een stanleymesje.

Beoordeling

Jouw gemaakte werk wordt op de volgende drie punten beoordeeld:

Tussenproducten

- o Je levert samen met je groepsgeenoot twee foto's in van straatkunst. Eén waarvan jullie vinden dat het een verbetering is voor de omgeving en één als vorm van vandalisme.
- o Zelfstandig maak je twee ontwerpen, op A4 papier of in de dummy, van jouw zelfbedachte tag.

Eindproduct

- o Aan het einde van de les lever je een stencil in waarop jouw tag te zien is.
- o Deze wordt beoordeeld op creativiteit en originaliteit.

Succes met de opdracht!

Uitwerking les

Vorbereiding les

Bij de voorbereiding van de les zorgt de docent dat de apparatuur het doet voor het laten zien van de Power Point en dat de lesbrieven voor de leerling zijn afgedrukt. In de vorige les heeft de docent al verteld dat voor deze les foto's gemaakt gaan worden en dat een camera of telefoon van belang is voor de opdracht.

Ook is het handig dat alle materialen die gebruikt gaan worden uitgesteld staan. Zo staat op tafel een bak met zwarte stiften, stanleymesjes, snijmatten, stencils A4 en papier A4.

De les (tijdsduur 60 min)

Introductie + lesuitleg praktijkopdrachten (7,5 min)

Als eerste wordt het educatieve filmpje Street art vs. Vandalisme getoond om de leerling warm te laten lopen voor het onderwerp. Daarop aansluitend worden het verschil benoemd tussen een tag, een throw-up en een piece en wat er allemaal onder street art kan vallen.

Tijdens de introductie worden de leerdoelen van de les benoemd zodat de leerling weten waar ze aan toe zijn. Verder worden de volgende twee opdrachten toegelicht:

Onderzoekopdracht (20 min)

De leerlingen gaan in tweetallen erop uit om twee foto's te nemen van street art. Eén waarbij ze naar eigenmenging laten zien wanneer street art een verbetering is en daarom niet moet verdwijnen uit het straatbeeld. De andere foto laat zien wanneer het vandalisme betreft en beter weg kan worden gehaald.

Na een kwartier komen de leerlingen weer bij elkaar en kunnen ze met een ander groepje een paar minuten overleggen wat ze hebben gezien en waarom bepaalde street art wel of niet moet blijven. Vervolgens wordt de uitkomst van een paar groepjes klassikaal besproken en gaan we door naar de praktische opdracht.

Praktische opdracht (25 min)

De leerlingen gaan individueel, op twee A4tjes of in hun dummy, twee korte ontwerpen maken van tags. Het ontwerp bestaat enkel uit lijnen en is niet uitgewerkt is kleur. Over het gekozen ontwerp wordt een doorzichtig zeil (stencil) van plastic overheen gelegd en vervolgens kunnen ze hun tag gaan overtrekken met een zwarte stift. De tag wordt daarna uitgesneden met een stanleymesje en ter beoordeling ingeleverd.

Afsluiting les (7,5 min)

Bij de afsluiting van de les hebben de leerlingen de tijd om de gebruikte spullen weer in de bakken te doen en doet de docent een kort rondje hoe ze de les hebben ervaren.